

25-26
1926 6-8-1926

બેવફા તુને હમારે ૧૩૧૩૧

દીલકે ટુકડે

❀ કર દીએ ❀

૧કે ટુકડે:— —:મઝલે સુ-શી:—

નહ શોખી તેરે મલમલ કે ટુકડે કર દીએ,
મયા પહેલુસે મેરે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
કા રાહે મહોમલ મેં ન તેરી દો કદમ,
શની ને મેરી મંઝીલ કે ટુકડે કર દીએ.
કે દીલમેં ખનાકર અમના ધર અમના કીયા,
તુને હમારે દીલકે ટુકડે કર દીએ.
તી વહેસત ને કીયા તુમ પર અસર,
લખવાએ મહેમીલ નસી-મહેમીલકે ટુકડે કર દીએ.
મસતરા ઝીડકા સજાલે વરસ પર જાને અહાં,
તુમને "સુનશી" કે દીલે સાયલ કે ટુકડે કર દીએ.

૨૩૧૩૧

ગાથા પાઠ ગાથા પાઠ
 ગાથા પાઠ ગાથા પાઠ
 ગાથા પાઠ ગાથા પાઠ
 ગાથા પાઠ ગાથા પાઠ

નઈ-મનુષ્ય:-મેરા નનાસા દીલ:-તને કવાલી,
 બનિ ઇતના ન હમકો સતાયા કરો,
 કબી હુલેસે તશરીફ લાયા કરો.
 હુસ્ન તેરા અઝે સનમ આખીર ફના હો જાએગા,
 જીસ પર તેરા નાઝ હય સખ પાકમે મીલ જાએગા.
 ખારી જોખનપે મત ઇતરાયા કરો,
 મય અબી કમસીન હું દીલદારીકો કીયા જાનુ.
 મેરા નનાસા કલેજ હય મે ગમ ખવારીકો કીયા જાનુ.
 મેરા નનાસા દીલ ન હુખાયા કરો,
 એક બોસેકી અગર હીમ્મત હો તો દે દીજયે હુઝુર.
 બાદશાહી હુસ્નકી ખએરાત કરના હએ જુરૂર,
 હુસ્ને દલલત સે કુચ્છ તો લુટાયા કરો.
 સીધું બોસા સુનકે ખીગડે ઓર યું કેહને લગે,
 ખરાયત બી દેના હએ તો શીર કીયા તુમહે દેને લગે.
 અયેસી બાતે ન હમસે બનાયા કરો.
 જરા જરામે ખીગડતે હય રહે જાતે હય,
 હમે રલાતે હય અગયારકો હસાતે હય,
 જરા દીલમે તો તુમ શરમાયા કરો.
 હમે તો રહેએ અઝે જા તુમહે મનાયેગે,
 સીતમ જો હમપે કરોગે વોહ સખ હાથેગે.
 મેરે પેહલુમે ગર તુંમ આયા કરો,
 હમારે હસકમે બે મોત મારે જાવોગે.
 લહદમે જાકે બી આરામ તુમ ન પાવોગો,
 મેરે કુચેમે મત તુમ આયા કરો.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૨૩૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઝાઝલ

વિષય ૪૪૬૮ ૩ ૪૬૮

નઈ-મઝલ-તબે-કબાલી—

જની જોખનમે મત ઇતરાયા કરો, કબી ખોદે-ખુલ જીતો લાખ કરો.

મયરસે ઇસ દરમ ઉલકત દીલરયા અછછી નહી,

માન જાએ આશીકા કી બદ દુવા અછછી નહી;

અપને આશીક કો યું ન જલાયા કરો.—જની.

કયું હવાઈ કડ રહી રૂએ રોશન પર તેરે,

મય ન તડપુંગા જો છીટે આએ દામન પર તેરે.

જરા બચકે ખંજર ચલાયા કરો.—જની.

સામને આતે હો મેરે ડાલકર મુહપર નકાબ,

ગયરસે પરદા નહી કીસ વાસ્તે આલી જનાબ.

દેખો આશીકકા દીલ ન દુખાયા કરો.—જની.

બાત કહેતા હું અગર માનો ઇસે અય મહેરબા,

એક તુમહો નાઝુકઝમા ઓર શીર તુમ નવ જવાન.

કંઠી સખકો એકલે ન જાયા કરો.જની.

આશીકાકી લાગ હોતી હય ખુરી અય મેહલકા,

કાઠ ઝાલીમ પાન જાદુકા ન દે તુમકો ખીલા.

દેખો હરે એકકા પાન ન ખાયા કરો.—જની.

નઈ, ગઝલ—“મેરે મૌલા ખુલાલો મદીને મુઝે.”

મેરે મૌલા ખુલાલો મદીને મુઝે, ગમે હીજ તો દેગા ન છનેમુઝે.

કાફલે વાલે સખ ગએ, મંય હાય મલતા રહે અયા,

જન તડપતી રહે ગમ—ઓર દીલ મચલતા રહે અમા;

લીયા સાથ ન અપને કીસીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મદીને મુઝે.—૧

(૪)

દેખીએ કીરમત મે લીખી હૈ અચારત યા નહી,
 દેખીએ રોઝ મે હજરત, ખુલાને હૈં યા નહિ;
 થહી સોઝ હય પાશ મહીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે —૨
 અય અજલ મત જ્વન લે, રહે, જન બહોન મસ્જીદમેં હૈ,
 જનન હું રોઝો પે રહે, અરમાન મેરે દીલમે હૈ;
 કોઈ દીત અબી ઔર દે જીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૩
 હૌંદસે યા સાકીએ કૌસર ખુલા લીજે મુઝે,
 એક પ્યાલા આમે જમજમ હા પીલા દીજે મુઝે;
 પડે હીજમેં પીને ન આંસુ મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૪
 યા મોહમદ સુરતફા તસકીન તો કીજે મેરી,
 આતીશે ફરકત મે જલતા હું ખખર લીજે મેરી;
 લગ ગએ મૌતકે આને પસીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૫
 શીકરે દુન્યા સેંકડા હંય, એક હસરતે દીદાર હૈ;
 મય મુસાફીર હું અકેલા તેરી સદ્દ દરકાર હૈ;
 કોઈ રાહમેં છુટે ન છાને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૬
 માર હાલા હસ વતન ને, ઔર દિદુસ્તાન ને,
 મુકલસી ને બેકસીને — શૌકો — અરમાન ને;
 દીએ રંજ પે રંજ સબીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૭
 આરમા યામે જમીન પડે વતન રોક્ક કરે,
 મંજ ન હયરમા હયરમા કોઈ સીખા કરે;
 કીયા યાદ હૈ મેરે નખીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૮
 અરકે હસરત રાત દીન આંખોએ મંય ખરસાઈંગા,
 નુર જન્દા અદલાહ આંખોસે મહીને જળંગા;
 ચેહી જાવેમે લોકે સરીને મુઝે, મેરે મૌલા ખુલાલો મહીને મુઝે. —૯

ગાઝલો-નાઅત. તળે-કબલી—

તવલીલકા ડંકા આલમમેં બજવા દીયા કમલીવાલેને.
 કુલ લાઈલાહા ઈલ્લાહલાહ, ફરમાદીયા કમલીવાલેને.
 જળ ચહરમેં અનુવર કમલીસે, ચમકાદીયા કમલીવાલેને
 ધનધોર ધટામે સુરજકો, શરમાદીયા કમલીવાલેને
 દિલ એસે રંગીશેકે સદકે જાં, ઓર એસે હદીસેકે કુરખાં.
 હટ કરકે ખુદાસે ઉમ્મતકો, બખ્શા દીયા કમલીવાલેને.
 બનબનકે ગયે મેહરાબકી શબ વલ્લેલકી શબ બી ઉસપે મજબ.
 જન્મતકો હુરો ખીલમા કો, તડપા દીયા કમલીવાલેને
 ઝુલફોંકી મહકને મગ્ન કીયા ચિતવનગી ઝલકને દીલ છીના
 હસ્તરહકી બાંકો અદાઓસે હુદવાદીયા કમલી વાલેને
 પીપીકે પેચાલે કવસરકે લુટીમે મજે ૭ બર બરકે
 ઈન્ના આત્મના કલકવસર ફરમાદીયા કમલી વાલેને
 વેહ કમલી અબજ લા કીમતથી કાંસ નાઝસે હકને સરપે ધરી
 સખ ઝરકે દોશાલે વાલોકો શરમાદીયા કમલી વાલેને
 જળ હકકી તરફસે ઉમ્મતકો મેરાબકી શબ ઇનઆમ મીલા
 ખુશહો કે દામબ કમલીકા ફેલાદીયા કમલી વાલેને
 ખુશકી મેં તરી પેદા કરદી હરશાખ હરી પેદા કરદી
 મેંહ બાત્રે જહાંમે રહમતકા બરસાદીયા કમલી વાલેને
 ગયે અર્સપે કુશ હુવા હાસીલ અદલાહસે જાકે હુવે વાસીલ !
 કયા જાને ખુદાકો જાકેર કયા સમજાદીયા કમલી વાલેને
 ઇસ્લામ મીલા ઇમાન મીલા પડનેકે લીએ ફુરઆન મીલા
 બખ્શાતકો જો કુશ દીલવ ના આ દીલવાદીયા કમલી વાલેને

નઈ-કબાલી—

કાલુ બલામે મૈ ફસગધરે; અલીફ-લામ ઓર મીમકા પરદા—
પરદા હટા કર સામને આજ, દીલમે અદાએ ઉત્તર ગધરે-કાલુ
બદ્દ ખુલાલો શાહે મદીના દુરકતમે તેરી મુશકીલ હૈ જુના
હીંદમે આફ મૈ લૂટ ગધરે-કાલુ બલામે મૈ ફસ ગધરે
હમકો તું ઈસલામ મેં લાયા, શરબતે વરલકા જામ પીલાયા
નામે મોહમદી દીલકો હય બાયા, એસે પીયાપે મે મર ગધરે-કાલુ
ઈન્ના અતએના કલકવસર, ફસલસેલે રખમેકા વનહર કેહેકર
ઇન્ના શાનએકા હોવલ અજતર, કુલ હુવલા પે મૈ મીટ ગધ રે-કાલુ

નઈ-ગઝલ—

—:□:—

મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી, મુજે દામે બલાસે બચાલો નખી.
બદ્દએ સરકાર હું ઉમ્મત મેં કહેલાતા હુ મે,
હીસમત મેં પે તહેરીર હયકે ઠાકરે ખાતા હુ મે.
મુજે રોઝપે અપને ખુલાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
અજતો દુનીયા કે મજાલીમસે બહોત રંજુર હું.
અયસો અસરત સે મેરે મૌલામે કાસોં દુર હું.
મુજે હર એક બલાસે બચાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
કાન હે મેરા, બઝુઝ હઝરત કે ચા ખચરૂલ અસર,
જો કે અયસે વખતે બદ મે આફે લેં મેરી ખખર.
મુજે હામનમે અપને છુપાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.
પુશ નહી આતી હે મુઝકો હીંદકી આખો હવા.
આપકે રોઝે કો દેખુ હય પેહી હરદમ દુઆ.
હય તમન્ના મદીને ખુલાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી.

(૭)

રૈઝમે વાલા ન દેખા જસ જસર ને એક ખાર,
જંદગી ઉસકી અખસ હે હયક હે આલી વીકાર.
મેરી હસરત તો દીલકી નીકાલો નખી, મેરે કાલી કમલીયા વાલે નખી
નઈ—ગઝલ— —:□:—

દરે મુસ્તફા સંજે મુસા નહીં હે, યહાં રખે અરનીકા ઝગડા નહીં હે.
વો હય કેન જો તુજપે શયદા નહીં હે, કીસે તેરી નઝરોને મારા નહીં હે.
રૂકેશેહ તો પરદેસે આવાઝ આઇ, તુ પરદેમે આ તુઝસે પરદા નહીં હે.
ધુપાઓ ન ચેહરેકો ખુરકેસે સાહબ, અબી હમને જી બરકે દેખા નહીં હે.
ચલો વાદએ ઇશકમે ચાપંદ રહના, યે વોહ જંગલ હે જીસમે કાંટા નહીં હે.
કહા જોશમે આકે હઝરતસે હકને જો તેરા નહીં હે વોહ મેરા નહીં હે.

ગઝલ—મુસ્દસતે—વઝીરજન—કાનપુરી—

આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બરીશાં બર મઝાર મા,
પસ નાજુક અસ્ત શીશયે દીલ દર કીનાર મા—પસં ૧
એક દીન જો બહેરે ફાતેહા તુરબતપે મેં ગયા,
ફુરોંકી ચાદર મેં ચઢાતા થા જામજા.
થીં ચન્દ કબ્ર વહાંપે ખુશુરગોંકી જો જદીદ,
એક કબ્ર પર બચ-ને પરેશાં થા યે લીખા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બરીશાં બર મઝાર મા—પસં ૨
બાલાએ કબ્રે એક દરખ્તસે ગુલાબ થા,
સરખસ જીમે ન રખતા થા હમસર વોહ દુસરા.
જબ ફૂલ કિસ દરખ્તસે તુરબતપે ગીરત થા,
તબ અંદરૂને કબ્રસે આતીથી યેહ સદા.
આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બરીશાં બર મઝાર મા—પસં ૩

(૮)

ચહે આરખાર દેખ તઅબજુમ મુજે હુવા,
 બાશીદમાને કબસે પુછા જો માબરા,
 ચેહ કોનરો ખુશગર્ગ હેં કયા ઇનકા નામ થા.
 આતી હે જીનકી કબસે હરવકત ચેહ સદા.
 આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બરીશાં બર મઝાર મા—પસં ૪
 અઅલુમ ચેહ હુવા કે વોહ ઘે આશીક હઝી,
 તો જુસ્ત વરસે ચાર મચરસર હુવા નહીં.
 મરનેકે બાદ કબપર આયા જો મેહજખીં,
 જખ બર્ગે ગુલ ચટાયા તો આવાજ ચેહ સુની.
 આહીસ્તા બર્ગે ગુલ બરીશાં બર મઝાર મા—પસં ૫
નઈ-મઝલ—:કબ્વાલી-એ-હીદાયત—તર્જે મઝલ-
 ચલી તેજે ચલી જો ચમકતી હુષ,
 લગી કુદને લાશે શીશકતી હુષ
 કહા હયદરને ખુતખાનેકો તુડવાકર મુસલમાં હો,
 ગુનાહ જીતને કીયે ઝાલીમ તુ ઉનપર અખ પશેમાં હો,
 નહી તેગ ચલેંગી ચમકતી હુષ—ચલી,
 મકાતીલને કહા મજહૂબ કબુલેંગે ન હમ તેરા.
 જખાં કો આમલે કે દીલ જલને લગા મેરા,
 તેરી ખાત હય કયસી બબકતી હુષ—ચલી.
 મકાતીલસે કહા હયદરને ખુતખાને કો તોડેંગે,
 અગર જીંદા રહા તુજકો મુસલમા કરેકે છોડેંગે.
 ચુબી ખાત ચે દીલમે ખટકતી હુષ—ચલી.
 કીયે શીર તીન હમલે કાશીરે બદખુને જલજલ કર,
 ન કેમ રાસ આયા હયદરે કરાર કે ઉપર.

(૬)

ગીરી તેમ ગીરેહમે અટકતી હુધ—ચલી,
લગાઇ તેમ શીર હયદરને ઉસ બદ્ધાર કે ઉપર,
મકાતીલકે હુવે હુડે ગીરા ઉસદમ જમી ઉપર,
રહી ખાક પે લાશ તડપતી હુધ—ચલી.
હીદાયત આપકી માની સખી ઉન નેકબખ્તોને,
પદા પતથરોં ને ભી કલમા ગવાહી દી હય દરખ્તોંને.
ગીરી કુરપે તેમ ચમકતી હુધ—ચલી.

નઈ ગસલ-તજ્જે-કન્વાલી:—

સાહા જલવા દીખાદો ખુદારા મુજે,
ગમે હીજ્જ નહી હે ગવારા મુજે,
જાને વાલે તો ગમે ઇસ સાલબી મે રહે ગયા,
હો જવારત કીસ તરાહ મેરા મુદર સો ગયા.
ચેહી રંજો આલમને હે મારા મુજે—સાહા,
ખ્યાખ મે દીખલા કે મુજકો શકલ દીલ તડપા દીયા.
જંદગી ભારી હે મુજકો લીજ્યે ખીજમતમે ખુલા,
નહીં હીંદમે રહેના મવારા મુજે—સાહા.
દેખીયે ઇન ગમકે હાયેસે મીસે કબતક નજન,
દેખીએ ખુલવાએગે કબતક મુજે વાલા શકાત.
હોગા હઝરત કા કીસદીન નજારા મુજે—સાહા,
બહેરે ઇસીયાં મેં હુ ડુખા દો સહારા યા નખી.
જુઝ તુમારે કોન કામ આતાહે વખતે બેકસી,
નજર આતા નહી હે કીનારા મુજે—સાહા.
ખોડ મુજકો નારે દોઝખ કીસલીએ મંજુર હો,
ખ્યને મહેશ્વર હાયમે જખ દામને પુર “ તુર ” હો.
બક્ષિસવાએમા હકકા ખીયારા મુજે—સાહા.

(૧૦)

ગઝલ-ફકીર તજ-કંવાલી:-

જખ વો પુછેગા સરે મહેસર ખુદા કે સામને,
કયા જવાબે જુમ દેગે હમ ખુદાકે સામને.—૧
અય ફરીસ્તો સુએ દોઝખ પીછે મુજકો ખેંચના,
લે ચલો પહેલે હમારે પેશ્વા કે સામને.—૨
આપકા હામન હીલે શીર કયું ન દોઝખ સર્ફ હો,
સમઆ રોશન હો નહી સકતી હવાકે સામને.—૩
અએ-રહેમત છાક્ર હય ઝોર ધુપ તો મુમકીન નહી,
નારકી કીયા તાખ હય નુરે—ખુદાકે સામને.—૪
યા ઇલાહી મય તો મુજરીમ હું મગર તુ યે ખતા,
કયા ખતા કોઇ ચીજ હય તેરી અતા કે સામને.—૫
અખ તલક તો હીન્દ મે તુને ગુમરી જાંઘી,
ચલ ફકીર અખ રોઝએ ખયરૂલવરાકે સામને.—૬

નઈ-ગઝલ —:કંવાલી એ-મુસંવીર:-

અલસતોડી ખાંસરી સખીરે કીસીને મોહે સુનાકે મારા,
લગાકે કાલુ બલાકા ફનદા લટોંકી લટમે ફંસાકે મારા.
અલસતો ગર તું ન કેહતા ન મેં કાલુ બલા કેહતા,
ન કરતા તું મુઝે પચદા ન મયાં તુજકો ખુદા કેહતા.
અલસતોડી ખાંસરી સખીરી ઉસને મોહે સુનાકે મારા,
કહત હયે સખ જગ જાસે મોહમ્મદ ઉસીને કલમા પઢાકે મારા.
સુના હય કાલી કમલ્યાવાલા અરખકા ખાશી કુરઆનવાલા,
કે લા ઇલાહાકા સખ જગતકો ઉસીને કલમા પઢાકે મારા.
પુછેગા જખ ખુદા મુઝસે કે અએ કાસીદ,
ઉસ વકત તુ કીયા લાએગા ઝખાં પર અએ કાસીદ.

મેં અરજ કરના મેરે મૌલા મેરે સરવર
 બચકા હય તેરે સામને જો બરસરે મીઠબર,
 ઇસીને નયના દીખાકે મારા ઇસીને મોઢે સુનાકે મારા.
 કીયા કીયા ન કીયા નાલા કીયા ખુબસા રોયા.
 ઇતનેમે મૂસવીરડો જરા રહેમ જો આયા,
 કઈ જાતકી તસવીરેં મેરે સામને લાયા
 કહને લગા યુસુફ હંય, યે ઇસા હંય યે મુસા,
 મયને કહા ઇનમેસે કીસી પર નહી શયેદા.
 જબ સામનેકી ઉસને તસ્વીરે શહે વાલા,
 જો સાખતા ઉસ વકત જ્યાંસે મેરી નીકલા.
 ઇસીને ગમ મેં ફંસા કે મારા,
 લગી જો લેને બલાએ, ઉસકે લગા વોહ હંસહંસકે પીછે હટને.
 તો મયં લગી પછયાં ઉસકે પડને, તો ઉસને મુખડા દીખાકે મારા,
 અલસનોકી બાંસરી સખારી કીસીને મોઢે સુનાકે મારા.

કંવાલી, અશફાક:-તજે ગઝલ.

જાત લા પરવા હય મૌલા તુજકો પરવા હી નહી,
 મરને વાલે મર ગયો તુને તો પુછા હી નહી.
 બાગે-જન્નતસે નીકાલા જબકે કંવાસે જુદા,
 તોખા તોખા જબ સુની આદમકી તોખા હી નહી.
 ચાહ મે યુસુફ ગીરે કહેલાએ લોંગોકે ગુલામ,
 ખીક ગયો બાજરમે તુને ખરીદા હી નહી.
 ઝીકરીયાકે હલકપે તો હાય આરા ચલ ગયા
 લોમ કહેતે હંય કે મારા તુંને મારા હી નહી.

(૧૨)

પેટમે મહલીકે યુનુસ ને કહા જળ અલઅમા,
કયસે ખેલા સુન રહા જયસા કે સુનતા હી નહી.
હઝરને ઐયુબકા કીર્તી ને સમ તન આ લીયા,
લોગ કહેને હંમ તમાસા યે તમાસા હી નહી.
તસ્તમે રખખા મયા જળ કાટકર ચહયા કો સર,
કયસી આખે ફેરશી ગોયા કે દેખા હી નહી.
તુરપર મુસા ન આ જલવા હમારા દેખને,
ઝોર મહંમદસે કહા તુમમે તો પરશા હી નહી.
વાહ વાહ અશફાક તુમને ખુબ લીખી હય મઝલ,
શાહીરાં મેં હય અમી તક નામ તેરા હો નહી.

મઝલે. નસિહત-તુજે-કન્વાલી—

કયસે મૈસા ખુલાએ મહીને તુજે
કાયા યાદ અલી ન નખીને તુજે
કાફેવાલોકે પીછે કયું તકપતા હય ચહાં
આપને આમાલાંપે કુછ વું ગોર કર અય મહેરખાં
લીયા સાથ તલી ન કીસ્મ તુજે—કયસે.
ના કમી મસજીદમેં જતા હય ઈબ્રાહીમ કે લીચે
શીર ખુલાએંગે નખી કયસે જયારત કે લીચે
રહે સોચ ચેહ બારા મહીને તુજે—કયસે.
કીસ લીએ આએ મહંમદ-મુસતફા હમદાદકો
જળ ખુરે આમાલ હો કયસે સુને ફરીયાદકો
લગે સમસે આને પસીને તુજે—કયસે.

(૧૩)

કથું તુજે મારા વતનને ઓર હાંદુસ્તાનને
શોકને અરમાનને ઓર મારા આતે બાનને
ચેહી હસારેં જીવી ન જીમે તુજે—કયસે.

ના કોમ થામે નપકડે ના વતન રોકા કરે
અપને આમાલોંસે ફરકમ ચહાં પડા આખા કરે
દીયા યાદ ન તેરે નખીને તુજે—કયસે

ઝુલમ કરકે મર ચહાસે તું વદાં પર જાયગા
સામને રોજોપે ચુપ હોપર ખડા શરમાએગા
કયસે માલા લગાએંગે સીને તુજે—કયસે.

ના કરી ઉસીકી હમાદન ના પહી તુ। નમાજ
ના કીયા કુછ ગોર મંમત કયસા રોઝ' ઓર નીયાજ
હુવા ધીયાન ચેહ દીલમે' કલી ન તુજે—કયસે.

ગઝલે-હકીમ—ગઝલ—કંવાલી—

મગદુમ અલી એહમદ, તેરી કઠીયરકી નગરીયાં આંખોમેં બસી હે,
દુખીયા હું બહોત લીજે, પીઆ મોરી, ખખરીયા, અખ જાન ચલી હે,
નથના તોરે મતવારે હેં, ઓર દિલમેં, ઉમંગ હે, કયા સાખીરી રંગ હે,
કથું ન મંચ છતરાઉં સખીરી મોરી, ચુંદરીયા સાખીરને રંગી હે.
દુવારે જો તેરે આઉં, દીયે ધીકે જલાઉં, ખીપતકા સુનાઉં,
ખુશ હોકે ચડાઉં, તેરે રોજોપે ચદરયા, ચેહ મનમેં બસી હે.
સાખીર પીયા મુજકા તો તેરી આસ લખી હે, જો દુખ ચલી હે,
મજધારસે અખ પાર લગાદે મોરી નૈયા, તુ હકકા વલી હે.

(૧૪)

હસ્ય ખીસ સખીયોં મેં ધુરી, એક સખી હું, જો દુવારે ખડી હું,
 ઇન સશ્વકે હાતોસે મોરી બરદે ગગરીયા, કયું દેર બગી હે.
 જાતે હેં હકીમ આજ, સુનો જાનીએ કલીયર, મગદુમ કે દરપર,
 ચલ દેખ સખી અબ તું કલીયરકી નગરીયા, કયા હુમ મચી હે.

ગઝલ-આશીકઠારોના-કબાલી—

કારીદા લા દે ખજર ચાર કે આ જાને કી,
 જાન જાતી હય ચલી હીજરમેં દીવાનેકી.
 આપ આપે ન કબી. ખત ન કેતાખત બેજે,
 સેંકડો રાહે દેખાઇ મુઝે તરસાને કી,
 તુ મીસે ગયેરોસે, મઝે આખોસે અપને દેખુ.
 હયેફ શદ હયેફ કે યસ જા હઝે મર જાનેકી.
 અઝે અબાહા બહેરે ખુદા કુછ મુઝે તદખીર બતા,
 પહાં હુસે લાકે મીલા, યા મુઝે લે જાને કી.
 ગીરીયાં જાની પે મેરે, રહેમ નહી કોઇ લાતા
 જબ તલક ચશ્મો મેરી, ખુન હઝે ખરસાનેકી.

ગઝલ—

જીસપે મરતા હય જમાના વોઅદા.	કોનસી હય.
હમ બી દેમેગેં કે વો તર્જ જશા.	કોનસી હય.
તુમ હસીયે તો મેરે, દીલને ચાહા તુમકો,	
તુમહી ખતલાદો, મેરી ઇસમે ખના.	કોનસી હય.
મજનુ કહેતા હુવા, શીરતાયા વયા આનોમે,	
યા ખુદા દરદે મહોખતકી દવા.	કોનસી હય.

(૧૫)

ઇતને નાદાંતો નહી, જોકે તુમે સમજાવે,
અબી દેખાહી નહી, ફનીયાકી હવા. કોનસી હય.
જીસપે તુમ જાન, દીએ દેતેહો આપની મંનજર,
ઇતની ઉસમે ખુશી તો, બંદે ખુદા. કોનસી હય.

ગઝલ નાં. ૧

ઉસને કહા પહેચાનલે મેં કાતીલે ખુંખાર હું
મખને કહા તુંમ પર ફિદા હોને કે મંય તૈયાર હું
ઉસને કહા અય બે હયા શીર બઝમમેં કયું આ ગયા
મયને કહા કા'યુ નહી દીલસે મેરે લાચાર હું
ઉસને કહા તુ રુખે અરની કયું હય મુમાકી તરાહ
મયને કહા જલવા દીખા મેં તાલીમે દીદાર હું
ઉસને કહા ગરદન પે તેરી ફરદુ શમશીર કે
મયને કહા દેરી ન કર જીતેસે મંય બેગર હું
ઉસને કહા તુંને મુજે બદનામ રસવા કરદીયા
મયને કહા તેરે લીયે રસવા સરે બગર હું

ગઝલ નાં. ૩

કેનપે આશક હો કે અપની જાંઘી બરબાદ કી
ખુદ ફસી ફન્દે મેં બુલબુલ કયા ખતા સંપ્યાદ કી
ઇસ મદ્દોબતકા ખુરા હો દમલબો તક આ ગયા
શીરી બનકર ટુકડાલી કય તક ફરહાદ કી
શુબ બહેગા ખુન ઇસ કુએમેં જાના ઇસ કદર

(૧૬)

કુર્મ મહાવી બનકે ઉતરેગી છુરી જલ્લાદ કી
જુલમ બેહદ કરનીએ તાકીદ હે જલ્લાદ કી
કાટ ડાલુગા જખા તુને અગર ફર્યાદ કી

મઝલ પ.

જોસ આઝમ કા જહાં મે કયા સખી દરખાર હે
ઝોલીયા છતને હે મારે સખકા વે સરદાર હે
મોમીનો દીક્કસે સુનો યે જહદો અમજદકા પતા
ફાતમા મદી હે દાદા હેફરે કરાર હે
આપકા હયાગા કદમ સખ ઝોલીયા કે દોમપર
ઉનકે માવે પર કદમ લા અદમદે મુખતાર હો
જો કાઈ હો જનો દીક્કસે આપકે વપર નીસાર
હે થકા દોનો જહાંમે ઉતકા બેડા પાર હે
સીદક દીક્કસે હે યે જહદી ગુલામાને ગુલામ
ફરતગીરી રોઝે મહેસર મે તેરી દરખાર હે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવાર:—મુરમહમદ ઉલ્લમાન બુકસેલર.

પાચકની નાકા—મુંબઈ—૪.

છાપનાર:—ગોવિન્દજી હાદ્યાભાઈ નાયક.

શ્રી “ અનાવિદ્ધ બધુ ” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, બરાનપુરી સાગળ,

ભાલવાળી પોળ—મુંબઈ.

